

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 138
van **JORIS NACHTERGAELE**
datum: 24 januari 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Hongersnood zuidelijk Afrika - Steunmaatregelen

In zuidelijk Afrika dreigt momenteel een grote hongersnood. Na de verwoestingen die cycloon Idai heeft aangericht in Mozambique, Malawi en Zimbabwe, dreigen nu meerdere landen in de streek (Zambia, Madagaskar, Namibië, Lesotho, Eswatini) zonder voedsel te komen nu ook de graanoogst in april en mei lijkt te mislukken. Ongeveer 45 miljoen mensen zouden een zware impact van de aanhoudende afwisseling van extreme weersomstandigheden (droogte, warmte, stormen,...) voelen door een tekort aan voedsel.

Het Wereldvoedselprogramma van de Verenigde Naties (WFP) trekt nu aan de alarmbel. De VN-organisatie wil sneller en extra investeren in het gebied zodat dringende hulp aan de streek kan worden geboden op korte termijn en er snel werk kan worden gemaakt van projecten op lange termijn in de strijd tegen de klimaatverandering.

Naar aanleiding van de cycloon Idai begin 2019 heeft toenmalig minister-president Geert Bourgeois al de beslissing genomen om structurele hulp die de regio nu reeds krijgt van Vlaanderen op een snellere manier toe te kennen, zoals bijdragen aan de UNDP Malawi en het Central Emergency Response Fund. Daarnaast stelde de toenmalige Vlaamse Regering 250.000 euro ter beschikking van Rode Kruis Vlaanderen, dat actief is in de grensregio tussen Malawi en Mozambique en zich inzet om de lokale gemeenschappen op een betere manier voor te bereiden op klimaatrampen.

Volgens schattingen van het WFP is er op korte termijn door de voedseltekorten echter opnieuw voedselhulp nodig voor 489 miljoen dollar, terwijl zij beschikken over 205 miljoen dollar, wat nog niet eens de helft van de lading zou dekken.

1. Welke concrete acties zijn er uitgevoerd met de steun van de Vlaamse Regering? Hoe evalueert de minister-president die?
2. Welke engagementen heeft Vlaanderen momenteel nog lopen ten opzichte van de regio? Graag een overzicht van de steunmaatregelen die (on)rechtstreeks de regio nu al ondersteunen.
3. Hoe schat de minister-president de huidige situatie in? Welke noden ziet hij op korte en op middellange termijn in de geteisterde landen?
4. Op welke manier zal de minister-president de regio in de toekomst ondersteunen? Plant hij nieuwe maatregelen en kan hij die desgevallend toelichten?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 138 van 24 januari 2020

van **JORIS NACHTERGAELE**

1. Specifiek in Malawi focust de structurele ontwikkelingssamenwerking op landbouw en voedselzekerheid (gemiddeld 5 miljoen euro/jaar). Een mid-term evaluatie van de landenstrategieën 2019-2023 volgt in 2022.

We bieden structurele steun ter versterking van het humanitair systeem: COSACA in Mozambique, het SDG Acceleration Fund in Malawi en CERF voor humanitaire noden wereldwijd (gemiddeld 1.079.000 euro per jaar).

De voorbije 2 jaar heeft de Vlaamse Regering in totaal 20 miljoen euro steun toegekend aan programma's die inzetten op:

- Het versterken van de weerbaarheid van de bevolking in Zuidelijk Afrika t.a.v. klimaatverandering;
- Het versterken van de rampenpreventie en rampenparaatheid, door samenwerking met lokale en nationale humanitaire instellingen;
- Het verschaffen van klimaatdiensten, zodat lokale gemeenschappen aan weersvoorspellingen aangepaste maatregelen kunnen treffen (zoals het beschermen van oogsten, het aanplanten van droogteresistente gewassen, het klimaatbestendig maken van irrigatie-infrastructuur,...);
- Het voorzien van een verzekeringssysteem, zodat boeren vergoed worden wanneer oogsten (ondanks alle preventieve maatregelen) vernield zijn door klimaatrampen

Uitvoerende organisaties stellen vast dat de begunstigden van deze programma's beter bestand waren tegen de impact van recente klimaatgerelateerde rampen, zoals orkaan Idai.

2. Het overzicht van alle lopende engagements t.a.v. de regio Zuidelijk Afrika kunt u via [deze hyperlink](https://awesome-table.com/-/LMwGw0wqJDAKoJ7LG7O/view?filterF=Zuidelijk%20Afrika) raadplegen: <https://awesome-table.com/-/LMwGw0wqJDAKoJ7LG7O/view?filterF=Zuidelijk%20Afrika>
Steunmaatregelen die specifiek inwerken op het verhogen van de weerbaarheid t.a.v. klimaatgerelateerde stressfactoren, zoals toegelicht in mijn antwoord op uw eerste vraag, vindt u terug via [deze hyperlink](https://awesome-table.com/-/LMwGw0wqJDAKoJ7LG7O/view?filterF=Zuidelijk%20Afrika&filterZ=%23climateadaptation%3A2): <https://awesome-table.com/-/LMwGw0wqJDAKoJ7LG7O/view?filterF=Zuidelijk%20Afrika&filterZ=%23climateadaptation%3A2>
3. Voor een regelmatige, geactualiseerde update van de noden op korte en middellange termijn verwijs ik naar het [portaal van Reliefweb](https://reliefweb.int/disaster/dr-2018-000429-zwe). (<https://reliefweb.int/disaster/dr-2018-000429-zwe>)
4. Ook in de toekomst zal ik de regio Zuidelijk Afrika blijven ondersteunen. In de context van de huidige voedselcrisis zie ik drie instrumenten:
 - Ik zal blijvend inzetten op een geïntegreerde rampenrisicobeheer in de regio. Reeds enkele jaren is het duidelijk dat deze regio structureel te kampen krijgt met toenemende klimaatstress. We hebben ons beleid en onze projectportfolio reeds aangepast aan die situatie en zullen verder hierop inzetten. Dat deze noden ook elk jaar blijven terugkomen bevestigt de relevantie van deze beleidskeuze om structurele steun te bieden.

- Het beleid op vlak van humanitaire actie zal blijvend inzetten op preventie, paraatheid, coördinatie, ter versterking van het aanwezige humanitaire systeem. In dat kader voorzie ik dit jaar een investering van 479.000 euro in structurele humanitaire actie in Mozambique. Aandacht zal daarbij gaan naar het beter voorbereiden op terugkerende noden.
- Bij acute noden voorziet CERF steun. CERF heeft reeds 10 miljoen euro toegekend voor het lenigen van deze hongersnood. Daarnaast is er een beperkt budget voor acute noden; aanvragen voor ondersteuning door erkende humanitaire organisaties worden case-by-case beoordeeld.